

Jicsőséget és noha ez a második kiadás olyan időben jelent meg, mikor a szociális igazságoknak megint idős koronát nyomtak a fejébe, az aggudós nem vonja vissza azokat a tételeket, amelyeket az elnyomottak igazolására mondott ki a fiatal tudós.

Igaz ember volt, egész ember volt, az olyan életek számára, amilyen az övé volt, a halál nem jelent elmulást.

Bejegyzése és halála.

Szükszavu budapesti jelentés számol be arról a megrendítő hírről, hogy Márki Sándor, a szegedi egyetem nagynevű történelem professzora, szerda reggel Gödöllőn hirtelen évek korában hirtelen meghalt. Halálát agyvérzés okozta.

A szomorú hírt már a kora délelőtti órákban megkapta a szegedi egyetem, amelynek homlokzatára azonnal felvonták a gyászlobogót. A rektor csülörökön délután rendkívüli ülésre hívta össze az egyetemi tanács tagjait, hogy megbeszéljék, miként röjje le az egyetem kegyeletét elhunyt professzora iránt. Az egyetem tanári kara — értesülésünk szerint — köldöktésileg képviseli magát a temetésen, amely péniek délután lesz a budapesti Kerepesi-úti temető háttér házából.

Dr. Márki Sándor az egyetemi tanév lejárásig magas életkorát meghazudoló ambícióval adott elő szegedi katedráján. Néhány hónappal eze őt súlyosan megbetegedett ugyan, — érelmeszesedése hatalmasodott el és ágybadöntötte a fáradhatatlan tudóst. Hónapokig fektött belegen és betegágya felé gyűlt akkor az egész tudományos magyar világ. A gondos gyógykezelés meggyógyította és annyira megerősítette, hogy ismét megkezdte értékes előadásait az egyetemen.

A tanév lezárásig tanított. Két hét előtt utazott el vejéhez Gödöllőre és úgy tervezte, hogy a nyári vakációt ott tölti el. Keddről-szerdára virradó éjjel hirtelen rosszul lett és reggel bekövetkezett a halála, amely érzékeny veszteséget jelent a magyar tudomány, különösen a Ferenc József-tudományegyetem számára, amelynek hosszú évtizedekig volt egyik legértékesebb tanára.

Élete.

A békésmegyeri Kétegyháza született 1853 március 27-én. Már 14 éves korában megírta Bihar megye történetét és mint nagyváradi diák szorgalmasan írogatott a helyi lapokba és maga is lapot szerkesztett. Középsikolai tanulmányait Pozsonyban folytatta és Pesten fejezte be, mert Nagyváradon a különböző példák magaviseletű jeles tanuló „Consilium abundi“-t kapott, mert a „Repkény“ című ifjúsági lapban hevesen és élesen bírált meg az iskolai törvényeket.

A budapesti egyetem elvégzése után előbb Aradon volt főreáliskolai tanár, aután a budapesti VII. kerületi gimnáziumban tanított, 1888-ban habilitálták magántanárként, majd 1892-ben kinevezték az egyetemes történelem rendes tanárává a kolozsvári egyetemen, ahol hosszú ideig, sok-sok éven át egyik vezetőembere volt az erdélyi tudományos világnak. Meghívták közben a budapesti egyetem középkori tanszékére is, de ő a meghívást nem fogadta el és Kolozsváron maradt mindvégig. 1892-ben az Akadémia levelző, 1912-ben pedig rendes tagjává választotta.

Rengeteg a száma dr. Márki Sándor munkáinak: könyveinek, tanulmányainak, cikkeinek, amelyekkel a magyar történelem-tudományt gazdagította. Közismertek történelmi tankönyvei is, amelyek közül némelyik tízezer példányt kiadást is megért. A kétkötetes „Ó- és középkor története“, az ugyancsak kétkötetes „Újkor és legújabbkor története“, valamint a háromkötetes „II. Rákóczi Ferenc“ élete földmível, de ezeken kívül még sok igen nevezetes nagyobb történelmi munka őrzí meg emlékét.

Mussolini

nem akar aranyvalutát.

Róma, július 1. Mussolini egy köldöktés előt a leghatározottabban megcáfalta azokat a híreszteléseket, mintha a kormány át akarja térni az aranyvalutára. A miniszterelnök kijelentette, hogy az ilyen hamis hírek terjesztőit meg fogják büntetni.

A Vági-ügy a nemzetgyűlésen.

Vátszonyi a választói javaslat etetés-ítatás szakaszáról. — A külföldön élők választójoga.

Budapest, július 1. A nemzetgyűlés mai ülésén Farkas István napirend előtt szólalt fel Vági és kommunista társai letartóztatási ügyében.

— Az ellenforradalom ősi a kormányok mindezt elkövetik a szociáldemokrácia párti egységének megbontására. A fővárosi választások előtt a szociáldemokrácia párti ellenzéke megtalálta a kapcsolatot a kormánnyal.

Rakovszky Iván belügyminiszter: Maga sem hiszi el azt, amit mond.

Farkas István: Birtokunkban van egy neves politikus nyilatkozata, ahinek azt mondotta Beihlen, hogy a fővárosi választások során ne menjen a szociáldemokrácia párttal, mert ez a párt alá van avntva. Tudomása van arról, hogy a rendőrség tárgyal Vágiékkal. Benár rendőrtanácsos telefonon üzenetet Vágiéknak a régi ké-

viseletében tartott alakuló ülésükkel kapcsolatban. Az üzenet az ügyeletes rendőrtisztviselőnek szólt, akirel azt közölték, hogy ne zavarja a szónokokat. A miniszterelnökség szociálpolitikai osztályán Bencs Zoltán miniszteri tanácsos tárgyal velük (Nagy zaj a Ház minden oldalán) egy naplapon megindításról, miután pénit és papírosok kérék. Még a múlt héten, tehát letartóztatásuk előtt pár nappal is tárgyal velük Bencs Zoltán (Zaj.)

— A kormánynak nincs joga letartóztatni Vágiékat, mert bátorították őket. Ennek az ügynek a másik oldala az, hogy a fájvédő sajtó végig az egész vezetésen átvizsgálással fogadta Vágiékat. A szociáldemokrácia párt tiltakozik az ellen, hogy a munkáskérdést rendőri ügy gyanánt kezeljék és tiltakozik a kormány által bűrgatott Vági-csoport letartóztatása ellen is.

A belügyminiszter válasza.

Rakovszky Iván belügyminiszter tiltakozik az ellen, hogy a Vági-féle csoportot a kormány ugrasztotta be. Ez az első pillanattól fogva aggodalmasnak tartottam a Vági féle mozgalmat. Tudtam, hogy veszedelmes, meg nem engedhető külföldi összeköttetésekkel rendelkezők és békés jelszavaik ellenére is törvénybe ütköző módon akarnak tény-

kedni. A rendőrség igen gyanús külföldi összeköttetésekkel állapított meg és megállapította, hogy ezt a mozgalmat külföldi pénzzel. Ez a nemzetre veszedelmes aknamunkát meg kell akadályozni. A letartóztatottak az ügyészségre kerültek és az eljárás törvényesen folyik ellenük. (Zajos helyeslés a jobb oldalon.)

Szakasz a választási vendéglátásokról.

A belügyminiszter beszéde után a Ház áttér a választójogi javaslat részletes vitájának folytatására.

A 60. szakasz Kabók Lajos és Rakovszky Iván belügyminiszter felszólalása után a nemzetgyűlés eredeti szövegében fogadja el.

A 61. szakasz az etetés és itatás ügyéről intézkedik.

Rupert Rezső szól elsőnek a szakaszhoz. Nemzeti tragédiánkban nagy része van annak, hogy a választásokon etetés és itatás volt. Harminc nap alatt legyen közjogi bűjt. Hogy ne lehessen megkísérteni a választókat sörrel, borral és palinkával, a szakasz törleszt kívánja.

Mesko Zoltán: A tabi választáson győződött meg arról, milyen jó d. l. ga van a jegyzőknek Magyarországon: 300—400 liter bort juttattak a választóknak ilyen barátságos borvac órán.

Vátszonyi Vilmos: Ha a törvényben a 61. szakasz megmarad, akkor minden etetés-ítatás társadalmi érintkezés alá fognak sorolni. Ha komolyan akarjuk, hogy a választó ne heje-hujának, dinom-dánomnak, vagy lakodalomnak tartsa a választást, akkor ne engedjünk e szakaszban nyitni ablakot az etetés-ítatásnak. Ez nem pártkérdés. Ez a kapitalizmus kérdése. Ez annak a kérdése, kinek van pénz, kinek nincs. A szakasz a vagyonos jelölőket juttatja előnybe, mert ezeknek módjuk van a legnagyobb etetés itatására. Kérem a szakasz megfelelő fogalmazását, ne hogy

az etetés-ítatás el lehessen bújtatni a szokásos társadalmi érinkezés mezébe. (Taps a baloldalon.)

Malasits Géza: Szintén a szakasz törleszt kéri.

Dabasi-Haldsz Mór: A szakasz szövegéből kitűnik, hogy csak olyan megvendégelés lehetséges, amelyből nyilvánvaló, hogy az nem irányul a választók befolyásolására.

Felkiáltások a baloldalon: Ki fogja ezt elbírálni?

Dabasi-Haldsz Mór elfogadja a törvényjavaslatot eredeti szövegében.

Propper Sándor csatlakozik Rupert Rezső indítványához a szakasz törleszt illetőleg.

Hegymegi-Kiss Pál azt fejtegeti, hogy a vendéglátást a választás során teljesen ki kell küszöbölni.

Rakovszky Iván belügyminiszter magyarázza, hogy mi az a „szokásos“ vendéglátás. Ez a szakasz arról gondoskodik, hogy a jelölt a szomszédját, rokondt vendégül láthassa.

Malasits Géza: Ez képmutatás. Rakovszky Iván belügyminiszter: Ugy látszik, a képviselő urak nem tudják megkérni beletélni a vidéki életbe.

Malasits Géza: Harminc napon át részeg lesz az egész Magyarország! Rakovszky Iván belügyminiszter: Az eredeti szöveg elfogadását ajánlja.

A többség a szakaszt eredeti szövegében fogadja el.

Az emigránsok választójoga.

Következett a 62. szakasz, amelyhez Puky Endre előadó többrendbeli módosítást ajánl. A módosításokat — úgy mond — módol akar első sorban nyújtani arra nézve, hogy a külföldön tartózkodó egyének is jelölhetők legyenek, még pedig oly módon, hogy a jelölést elfogadó nyilatkozatuk hitelesíthető legyen.

Második módosítása a szelvényrendszert törlesztére vonatkozik.

Ezután rátér az előadó az emigránsok ügyére. Erre vonatkozólag azt a módosítást teszi, hogy ezek jelölése tekintetében a minisztertanács határozzon (Nagy zaj a baloldalon), még pedig az igazságügyminiszter előterjesztése alapján. Ebben az értelemben módosítást nyújt be.

Szabó Imre az ülés felfüggesztését kéri, hogy pártjával az új szöveget megbeszélhesse.

Schörszky Béla elnök teljesíti a kérést és szünetet ad.

Szünet után Szabó Imre pártja nevében kijelenti, hogy az előadó módosítása nem elégíti ki. A szakasz rendelkezéssel kimondottan Garamira, Buchingerre és Lovászira vonatkoznak, ezért a szakasz idevonatkozó rendelkezé-

zéseinek törleszt kívánja. További javaslatát az volt, hogy a választóknak 5 százaléka már ajánlhatson.

Mesko Zoltán indítványozza, hogy száz választó ajánlása elégséges legyen.

Rupert Rezső csatlakozik Mesko javaslatához.

Csik József csatlakozik az ajánlások számára és elfogadására vonatkozóan benyújtott módosításokhoz.

Kiss Menyhért, Farkas Tibor hasonló értelemben szólalnak fel.

Vátszonyi Vilmos hosszasan foglalkodik a szakaszban az emigránsokra vonatkozó részével. Előfordulhat az az eset, hogy egészségügyi okokból kénytelen valaki külföldön élni. Az emigrációról az a felfogása, hogy az emigrált tisztességes elemek likvidálása az ország érdeke. Lovász, Garami és Buchinger hazatérését elő kellene segíteni, nem pedig megnehezíteni. Fozol, hogy itthon cunáljának felelősségteljes politikát.

Propper Sándor a javaslatnak a külföldön élők meg nem választolására vonatkozó rendelkezéseit Buchinger, Lovász és Garami ellen irányulóknak látja és kéri törleszt.

Eöri Szabó Dezső az ajánlók számának csökkentését kéri.

Nagy Vince a külföldön élő magyarok szervezeti jogáról.

Nagy Vince csatlakozik Eöri Szabó indítványához. Az előadó módosító javaslatát az emigránsokra vonatkozóan nem fogadja el. A külföldön élő magyarországi tehetőségek a szakasz értelmében teljesen érdemtelenek arra, hogy Kuna P. Andrással egy padserben üljenek. Szavai kimagyarázása-képen kijelenti, hogy ő nem az emigránsokat érlette, hanem a külföldön tanuló főiskolásokat. Csatlakozik Szabó Imre indítványához.

Hegymegi Kiss Pál felszólalása után az elnök a vitát felfeszakítja.

Rubinek István beterjeszti a mentelmi bizottság jelentését Peyer Károly mentelmi ügyében, akit a bizottság a nemzetgyűlés ünnepélyes megkövetésére utasít.

Györki Imre kisebbségi véleményt jelent be. Indítványozza, hogy a nemzetgyűlés térjen a javaslat felét napirendre. A Ház a mentelmi bizottság határozatához hozzájárul.

Az elnök napirendi javaslatot tesz. Javasolja, hogy a nemzetgyűlés legközelebbi ülését holnap délelőtti 10 órakor kezdje a mai napirenddel.

Szatács Andor indítványozza, hogy a nemzetgyűlés napirendjére holnap tűzzék ki a tisztviselők fizetésemelésének, a beruházásnak és az adócsökkentésnek ügyét. Az ellenzék kívánja ezeknek a kérdéseknek mielőbbi megoldását.

A Ház az elnök napirendi indítványát fogadja el.

Pesthy Pál igazságügyminiszter kijelenti, hogy az igazságügyi bizottság a büntetőnovellának tárgyalására megállapította záros határidőt nem tudta betartani, ezért kéri a június 30-iki záros határidőnek november 30-áig leendő kitolását.

A Ház a javaslatához hozzájárul.

Lendvai István, Kuna P. András és Malasits Géza személyes kérdésben szólalnak fel.

Ezután áttérnek az interpellációkra.

Rupert Rezső a rádió-ügyben interpellál. Az interpellációt kiadják a pénzügy-, a kereskedelem- és igazságügyminiszternek.

Malasits Géza a hibzérkorona szorozatának ügyében interpellál. Az interpellációt kiadják a népjóléti miniszternek.

Kiss Menyhért: A püspöklelei földigénylők panaszaát teszi szóvá.

Mayer János földmívelésügyi miniszter választ a Ház tudomásul veszi.

Grieger Miklós az OFB csornai működése ügyében interpellálja meg az igazságügyminisztert, kinek választ szintén tudomásul veszi a Ház.

Páblán Béla betegsegélyző pénztárak ügyében interpellál. A betegsegélyző pénztárak a késedelemes bejáratótnál igen magas késedelemi kamatot szednek.

Vass József népjóléti miniszter kijelenti, hogy még e hét folyamán intézkedni fog abban az irányban, hogy a betegsegélyző pénztárak a késedelemi kamatoikat július 1-től kezdődőleg mérsékeljék. A választ a Ház és az interpelláló képviselő egyhangulag tudomásul veszik.

Az ülés a jegyzőkönyv hitelesítése után egyeneyed 9 órakor véget ér.

Csonkamagyarország népeiségi mozgalma javaslat ma at. Budapest-ről jelenik: Csonkamagyarországban 1925. év május havában 6.607 házasságot kötöttek, min egy 200 al kevesebb, mint az előző év május havában. A születések száma 20.356. Ez kétszeres emelkedést mutat az előző év májusához képest. Ugyancsak javulást mutat a halálozási számamány is. Meghalt e hónapban 13.266 egyén, ami 2200-al kevesebb, mint az előző év május havában elhunytak száma. A csecsemőhalandóság 3951-ről 3425-re esett. A természetes szaporodás 7197 a múlt 2813 szaporodással szemben. A fertőző betegségekben elhaltak száma 2539. Ez több, mint ezer százalékos javulást mutat az előző év május havához képest.

Atadó szép emeleti 3 szobás lakás azonnali beköltözéssel 10 millióért 475

MÉZESRÉDÉ, Bástya-utca 19. szám.